אוֹ כְּמִנְחַת סוֹטָה ששתי אלו באות משעורים, **תִּקְדּוֹשׁ** – תתקדש המנחה, ואתחייב להביאה, אבל **אִי לָא** – אם לא תתקדש מנחה מהשעורים, **לָא** – אין רצוני להתחייב כלל. ואם נתכוון כך פטור מהבאת מנחה, ולכן **קָא מַשְׁמַע לָן** – השמיענו התנא שאף כשאמר 'הרי עלי מנחה מן השעורים', **דְּמַיְיתֵי מִן הַחִיטִּים** – מביא מנחה מהחטים. שאנו מפרשים שבתחילה רצה להביא מנחה כדינה ואמר 'הרי עלי מנחה', ומשחזר בו אמר 'מן השעורים', ואנו אומרים 'תפוס לשון ראשון' ולכן חייב להביא:

משנה

הרואה פרה הרובצת במקומה בכבדות ונראה שאין היא יכולה לעמוד, **וְאָמַר** אדם זה, הרי כל הרואה את הפרה רובצת כך, סבור בלבו, **שְׁאֻמָּרָה פָּרָה זוֹ** – שהפרה הזו חושבת שלא תוכל לעמוד, וכדי להראות עד כמה ברור לו שאין הפרה יכולה לעמוד, נודר ואומר, **הֲרֵינִי נְזִירָה** – הריני מקבל על עצמי נזירות מבשרה **אִם עוֹמֶדֶת** – אם הפרה תעמוד, וכופל דבריו ואומר **וְאָנִי** נזיר מבשרה אם תעמוד.

וכן הרואה דלת סגורה בחוזקה ואמר, הרי כל הרואה דלת זו סבור בלבו **שׁאוֹמֵר הֲדֶלֶת הֲזֶה** – שדלת זו חושבת שלא תוכל להפתח, וכדי להראות עד כמה ברור לו שאין הדלת יכולה להפתח, נודר ואומר **הֲרֵינִי נְזִירָה** – הריני מקבל על עצמי נזירות מדלת זו, **אִם נִפְתַּח** – אם הדלת תפתח, וכופל דבריו ואומר **וְאָנִי** נזיר מהדלת אם תפתח. **בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, נָזִיר** – חלה עליו נזירות ככל דיניה, אף שקיבל נזירות מבשר הפרה או מהדלת, **וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ נָזִיר** – לא חלה עליו נזירות, כי אין נזירות אלא מיוצא מגפן היין.

דעה אחרת בשיטת בית שמאי: **אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אַף כְּשֶׁאָמְרוּ בֵּית שַׁמַּאי** שבדיבורו חל עליו איסור, **לֹא אָמְרוּ** כן לענין שתחול עליו נזירות, **אֶלָּא** לגבי איסור נדר שחל על הפרה, **וּבְאוֹמֵר** – הנודר, שכוונתו היתה לומר, **הֲרֵי פָּרָה זוֹ עָלַי קָרְבָּן** – הרי פרה זו אסורה עלי באיסור נדר כקרבן, **אִם עוֹמֶדֶת הִיא** – אם היא תעמוד, ובאופן זה חלים דבריו ונאסרת הפרה עליו באיסור נדר, אבל גם בית שמאי לא חלה עליו נזירות:

גמרא

הגמרא הבינה שמה ששנינו 'אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני' כל זה הם דברי הפרה, ולפיכך מקשה הגמרא: וכי **פָּרָה** מִי קָא מִישְׁתַּעְיָא – וכי פרה יכולה לדבר.

מתרצת הגמרא: **אָמַר רָמֵי בַּר חָמָא**, אין לפרש במשנה שהפרה דיברה, אלא **הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן** – במה מדובר כאן, **כְּגוֹן שֶׁהָיְתָה פָּרָה רְבוּצָה לְפָנָיו, וְאָמַר** האדם הרואה אותה, **כְּכַבּוּדָּהּ פָּרָה זוֹ שֶׁאֵינָהּ עוֹמֶדֶת** – פרה זו הרבוצה כל כך בכבדות חושבת שאינה יכולה לעמוד מאליה. וכדי להראות עד כמה ברור לו הדבר שאין הפרה יכולה לעמוד מאליה, אמר **הֲרֵינִי נָזִיר מִכְּשָׁרָהּ** – אהיה נזיר מבשרה **אִם עָמְדָה מֵאֲלֵיהָ**, ונמצא שנתקיים תנאו, וצריכה לחול עליו נזירות. אלא כיון שאמר שהוא נזיר מבשר הפרה ולא קיבל על עצמו נזירות מיין, נחלקו בזה בית שמאי ובית הלל, **וְהָלְכוּ בֵּית שַׁמַּאי לְשִׁיטָתָן וּבֵית הִלֵּל לְשִׁיטָתָן** – ומחלוקתם של בית שמאי ובית הלל היא כשיטתם במשנה הקודמת (ט.), שנחלקו בדין האומר 'הריני נזיר מגרוגרות ודבילה'. **בֵּית שַׁמַּאי דְּאָמְרִי**, שאדם הנודר ואומר 'הריני נזיר מִן הַגְּרוֹגָרוֹת וּמִן הַדְּבִילָה' **הֲוֵי נָזִיר** – חלה עליו נזירות ככל דיניה, **הָכָא נַמִּי** – כך גם במשנתינו **כִּי אָמַר** – כשאמר הנודר 'הריני נזיר **מִכְּשָׁרָהּ** של הפרה' **הֲוֵי נָזִיר**, כי מיד כשאמר 'הריני נזיר' חלה עליו נזירות, ומה שמוסיף ואומר 'מן הגרוגרות' או 'מבשרה', כוונתו לחזור בו מקבלת הנזירות, ודעת בית שמאי שאי אפשר לחזור מקבלת נזירות אפילו בתוך כדי דיבור. **וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים** שבין בגרוגרות ובין בבשר פרה **לֹא הֲוֵי נָזִיר** – לא חלה עליו נזירות, כי אדם יכול לחזור בו בתוך כדי דיבור, ולכן כשאומר 'מן הגרוגרות' וכן כשאומר 'מבשר הפרה', חוזר בו ממה שאמר 'הריני נזיר', ולא חלה עליו נזירות.

הגמרא מקשה על דברי רמי בר חמא: **וְהָא אֲמַרְתְּ בֵּית שַׁמַּאי חָדָא וְתַמָּנָא** – והרי כבר אמרו בית שמאי פעם אחת את הדין שהמקבל נזירות מדבר שאין שייך בו נזירות, הרי הוא נזיר, ומדוע הוצרך התנא להשמיענו פעם נוספת מחלוקת זו.

מתרצת הגמרא: **אָמַר רָבָא, תַּרְתֵּי תְּלָת** – התנא הוצרך ללמדנו דין זה בשנים ושלושה מקומות, בנודר מן הגרוגרות ובנודר מבשר הפרה וכן בנודר מדלת, **וְכֵן תָּנֵי רַבִּי חִיָּיא, תַּרְתֵּי תְּלָת** – גם רבי חייא שנה ברייתא שנאמרו בה שנים ושלושה אופנים אלו של קבלת נזירות מדבר שאין שייך בו נזירות, **וְכֵן אָמַר רַבִּי אוֹשַׁעְיָא, תַּרְתֵּי תְּלָת** – וכן רב אושעיא כשאמר דין זה, אמר שנים ושלושה אופנים אלו.

הגמרא מבארת מדוע נחלקו בית שמאי ובית הלל, גם בגרוגרות וגם בבשר: **וְצָרִיכִי** – צריך להשמיענו שנחלקו בית שמאי ובית הלל בשלושה אופנים אלו, **דְּאִי אִיתְּמַר בְּהָא** – אילו נאמר שנחלקו רק בזה שאומר 'הריני נזיר מִגְּרוֹגָרוֹת וּדְבִילָה', היה מקום לומר, **הָתָם הוּא דְּאָמְרִי בֵּית שַׁמַּאי הֲוֵי נָזִיר** – דווקא שם אמרו בית שמאי שחלה עליו נזירות, והטעם, **מִשּׁוּם דְּמִיחַלְּפָן בַּעֲנָבִים** – כי אדם טועה ומחליף בין גרוגרות לענבים, וכוונתו היתה לקבל נזירות מענבים, אלא שנכשל בלשונו ואמר גרוגרות, **אֲבָל** האומר הריני נזיר מבשר, **בְּשָׂר בַּעֲנָבִים לֹא מְיחַלְּפִי** – אין אדם טועה ומחליף בין בשר לענבים שאינם דומים כלל זה לזה, והייתי אומר שאף בית שמאי מודים שלא חלה עליו נזירות. **וְאִי אִיתְּמַר בָּשָׂר** – ואילו נאמר רק שנחלקו במקבל נזירות מבשר, הייתי אומר, **שֶׁהָא הוּא דְּאָמְרִי בֵּית שַׁמַּאי הֲוֵי נָזִיר** – כאן אמרו בית שמאי שחלה עליו נזירות, כי עיקר הסעודה היא **בִּבְשָׂרָא וְחַמְרָא** – בבשר ויין, ולכן יש מקום לומר שטעה ואמר 'הריני נזיר מבשר', אף שכוונתו היתה לומר הריני נזיר מיין, **אֲבָל** האומר הריני נזיר מִגְּרוֹגָרוֹת **וּדְבִילָה** שאין הם מצויים יחד עם ענבים בעיקר הסעודה, הייתי אומר **שֶׁלֹּא** – אין אדם נכשל בלשונו ואומר גרוגרות במקום ענבים, ואף לבית שמאי לא חלה עליו נזירות. ולכן נחלקו גם בגרוגרות וגם בבשר, **וְקָא מַשְׁמַע לָן** – והשמיע לנו התנא שלפי בית שמאי חלה עליו נזירות בשני האופנים האלו.

הגמרא מבארת מדוע נחלקו בית שמאי ובית הלל גם במקבל נזירות מדלת: **וְאִי אִיתְּמַר** – ואילו נאמרה מחלוקת בית שמאי ובית הלל רק **בְּהָנֵי תַּרְתֵּי** – בשני אלו [–גרוגרות ובשר], הייתי אומר **הָנֵי הוּא דְּקָאָמְרִי בֵּית שַׁמַּאי** – באלו אמרו בית שמאי שחלה עליו נזירות, **אֲבָל** באומר הריני נזיר מִדֶּלֶת, **אֵימָא מוֹדוּ לְהוּ** בית שמאי **לְבֵית הִלֵּל**, שלא חלה עליו נזירות. שכיון שדלת אינה דומה כלל לדבר האסור לנזיר, אין לומר שרצה לומר ענבים או יין ונכשל בלשונו ואמר דלת. **וְאִי תָּנָא** – ואילו שנינו שנחלקו רק באומר הריני נזיר מִדֶּלֶת, הייתי אומר שדווקא **הָתָם** – בנודר מדלת **קָאָמְרִי בֵּית הִלֵּל** שלא חלה עליו נזירות כי דלת אינה דומה כלל לדבר שאסור לנזיר, **אֲבָל בְּהָךְ תַּרְתֵּי** – אבל בשנים ההם, **אֵימָא מוֹדוּ לְהוּ** בית הלל **לְבֵית שַׁמַּאי**, שחלה עליו נזירות, כיון שרצה לומר ענבים או יין ונכשל בלשונו ואמר גרוגרות או בשר, **קָמַשְׁמַע לָן דְּלָא** – השמיענו התנא שאין הדבר כך, אלא לבית הלל אף בגרוגרות ובשר לא חלה עליו נזירות, ולבית שמאי אף בדלת חלה עליו נזירות. שאין טעמם של בית שמאי משום שנכשל בלשונו ונתכוין לדבר שנוהג בנזירות, אלא דעת בית שמאי שכשאומר הריני נזיר כוונתו לקבל על עצמו נזירות, ואחר כך חזר בו ואמר מן הגרוגרות או מן הבשר או מן הדלת, ואין מועילה חזרה בנזירות אפילו בתוך כדי דיבור. ובית הלל סוברים שמועילה חזרה בנזירות, ולכן אינו נזיר.

המשך בעמוד קעו

רבא מקשה על דברי רמי בר חמא: **אָמַר רָבָא, מִי קָתָנֵי** – האם שנינו במשנה שחלה עליו נזירות רק **אִם** לבסוף הפרה **עָמְדָה מֵאֵלֶיהָ** – ולא כאשר העמידוה אחרים. ואם כדברי רמי בר חמא כיון שלא שנינו במשנה שלבסוף הפרה 'עמדה מאליה', אם כן עיקר החידוש חסר מהמשנה. שלדבריו מה ששנינו שקיבל נזירותו רק בתנאי שהפרה תעמוד, בא ללמדנו שאף שאמר רק 'הריני נזיר אם עומדת' כוונתו דווקא אם הפרה תעמוד מאליה, אבל אם יעמידוה אחרים לא נתקיים תנאו ולא חלה עליו נזירות.

רבא מבאר את המשנה באופן אחר: **אֶלָּא אָמַר רָבָא**, במשנה **מְדוּבָּר כְּגוֹן** **שֶׁהָיְתָה פָּרָה רְבוּצָה לְפָנָיו** בבבדות, ומתוך כך נראה לאנשים שהפרה חושבת שאם היא תצליח לעמוד בין על ידי עצמה ובין על ידי אחרים, רוצה היא שיכניסוה לעזרה ויקריבוה בקרבן נזיר, **וְאָמַר** הנודר, 'הריני נזירה אם עומדת', כלומר אני אמלא את רצונה, ואם הפרה תעמוד חֲרִי היא **עָלַי קָרְבָּן** – הריני נודר שאביא פרה זו לקרבן יחד עם שאר הקרבנות שהנזיר חייב להביא. ולבית שמאי חלה עליו נזירות, אבל לבית הלל אין בלשון הזה קבלת נזירות.

מקשה הגמרא על פירוש רבא: **בְּשָׁלְמָא** את הרישא של המשנה שייך לפרש כדברי רבא, שנדר שיביא את הפרה לקרבן נזיר, שהרי **פָּרָה בַּת קָרְבָּן הִיא** – אפשר להביא פרה לקרבן. **אֶלָּא** את הסיפא לגבי **דֶּלֶת**, איך אפשר לבאר כרבא, שנדר שאם תפתח יביאנה לקרבן נזיר, וכי **בַּת קָרְבָּן הִיא** – וכי אפשר להביא דלת לקרבן.

מתרצת הגמרא: **אֶלָּא אָמַר רָבָא** – רבא אכן ביאר המשנה באופן אחר, שמדובר במשנה **כְּגוֹן שֶׁהָיְתָה פָּרָה רְבוּצָה לְפָנָיו** – לפני האדם שנדר, ומאופן רביצת הפרה בבבדות, נראה שהפרה חושבת שלא תעמוד מרצונה וגם אחרים לא יצליחו להעמידה

וְהאדם הזה אָמַר, הֲרֵינִי נָזִיר מִיַּיִן אִם לֹא עָמְדָה – אם הפרה לא תעמוד, וְלבסוף עָמְדָה הפרה מַאֲלֵיהָ. ונחלקו בית שמאי ובית הלל, מה כוונתו של האדם המקבל נזירות בתנאי זה, בֵּית שַׁמַּאי סָבְרֵי, תּוֹרְפֵיהּ – גילוי דעתו וכוונתו דְּהַאי נַבְרָא – של האדם הזה, כשאמר 'הריני נזיר אם לא עמדה', מְשׁוּם אוֹקְמָהּ בְּיֵדֵיהּ הוּא – שרוצה להוכיח שיש בכחו להעמידה, ולכן מקבל על עצמו נזירות אם הוא עצמו לא יצליח להעמידה, וְהָא לֹא אוֹקְמָהּ – והרי לבסוף לא הוא העמידה, כי הפרה הקדימה אותו וקמה מרצונה, ולכן חלה עליו נזירות. וּבֵית הִלֵּל סָבְרֵי, שכוונתו בשקיבל נזירות אם הפרה לא תעמוד, מְשׁוּם דְּרִבְיָא הוּא – משום שהפרה רבוצה והוא רוצה להראות שברור לו שתעמוד, ולכן קיבל על עצמו נזירות אם לא תעמוד, וְהָא קָמַת – והרי הפרה עמדה וכבר אינה רבוצה, ולכן לא חלה עליו נזירות.

הגמרא מקשה על דברי רבא: אִי הָכִי – אם כך שמדובר במשנה שאמר הריני נזיר מיין, אֵימָא סֵיפָא של המשנה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אַף בְּשֶׁאָמְרוּ בֵּית שַׁמַּאי שבדיבורו חל עליו איסור, לֹא אָמְרוּ כן לענין שתחול עליו נזירות, אֶלָּא לגבי איסור נדר שחל על הפרה, וּבְאוֹמֵר – הנודר, שכוונתו היתה לומר, שֶׁהֲרֵי הֵן [–הדלת והפרה] עָלַי קָרְבָּן – יהיו אסורים עלי באיסור נדר, כקרבן, ובאופן זה חלים דבריו, ונאסרים עליו באיסור נדר, אבל גם לבית שמאי לא חלה עליו נזירות. ואם כדבריך שאמר 'הריני נזיר מיין', הרי אף כשהזכיר בדבריו פֶּרֶה, מִי קָא מַתְפִּיס בָּהּ מִידֵּי – וכי התפיס בה איסור מסוים, הרי מה שהזכיר בדבריו 'פרה' היה רק כדי להתנות, שמקבל עליו נזירות מיין אם הפרה לא תעמוד, אבל אינו יכול לפרש שכוונתו היתה לאסור עליו את הפרה בקרבן.

הגמרא מבארת את המשנה באופן אחר. מתרצת הגמרא: אֶלָּא לא מדובר במשנה שאמר 'הריני נזיר מיין' אם הפרה לא תעמוד, אלא רבא העמיד את המשנה, כְּגוֹן דְּאָמַר האדם הרואה את הפרה רבוצה בכבדות, הֲרֵינִי נָזִיר מִכְּשֶׁרָהּ אִם הפרה לֹא עָמְדָה, וְלבסוף עָמְדָה הפרה מֵאֵלֶיהָ. וביאור המחלוקת הוא כך, בֵּית שַׁמַּאי סָבְרֵי שהוא נזיר, כי תּוֹרְפֵיהּ – גילוי דעתו וכוונתו דְּהַהוּא נַבְרָא – של האדם הזה, כשאמר 'הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה', מְשׁוּם אוֹקְמָהּ בְּיֵדֵיהּ הוּא – שרוצה להוכיח שיש בכחו להעמידה, ולכן מקבל על עצמו נזירות אם הוא עצמו לא יצליח להעמידה, וְהָא לֹא אוֹקְמָהּ – והרי לבסוף לא הוא העמידה, כי הפרה הקדימה אותו וקמה מרצונה. וכיון שקיבל נזירות מדי להראות שיש בכחו להתגבר עליה ולהעמידה, לכן כשלא העמידה חלה עליו נזירות.

מתרצת הגמרא: בית הלל שאמרו שאינו נזיר, בגלל שנתקיים רצונו אף אם הפרה עמדה מאליה, לְמַעֲמַיְיהוּ דְּבֵית שַׁמַּאי קָאָמְרֵי – לפי שיטת בית שמאי אמרו את דבריהם. וביאור דברי בית הלל כך הם, לְדִידָן – לשיטתנו, אֲפִילּוּ לֹא קָמַת נַמִּי לֹא חֲוֵי נָזִיר – אפילו אם לא עמדה הפרה לא חלה עליו נזירות, כיון שקיבל נזירות מבשר הפרה שאינו מאיסורי נזיר. אלא אפילו לְדִידְכוּ – לשיטתכם דְּאָמְרִיתוּ חֲוֵי נָזִיר – שאתם אומרים שחלה עליו נזירות, אף שאמר הריני נזיר 'מבשרה', אוֹדוּ לָן מֵיהַת – מכל מקום אתם צריכים להודות לנו, שבמקרה הזה לא תחול עליו נזירות, דְּתוֹרְפֵיהּ – שגילוי דעתו וכוונתו דְּהַדִּין נַבְרָא – של האיש הזה שאמר 'הריני נזיר מבשרה אם אינה עומדת', הוא מְשׁוּם דְּרִבְיָא – משום שהפרה רבוצה ורצונו להראות שברור לו שהיא תעמוד, ולכן מקבל על עצמו נזירות אם לא תעמוד, וְהָא קָמַת – והרי לבסוף הפרה עמדה, ואפילו שהפרה עמדה מאליה, לא נתקיים תנאו ואינו נזיר. וְהשיבו להם בֵּית שַׁמַּאי, לָאו – אין כוונת הנודר כפי שאתם אומרים, אלא תּוֹרְפֵיהּ – גילוי דעתו וכוונתו דְּהַאי נַבְרָא – של האדם הזה, כשאמר 'הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה', מְשׁוּם אוֹקְמָהּ בְּיֵדֵיהּ הוּא – שרוצה להוכיח שיש בכחו להעמידה, ולכן מקבל על עצמו נזירות אם הוא עצמו לא יצליח להעמידה, וְהָא לֹא אוֹקְמָהּ – והרי לבסוף לא הוא העמידה, כי הפרה הקדימה אותו וקמה מרצונה. וכיון שקיבל נזירות כדי להראות שיש בכחו להתגבר עליה ולהעמידה, לכן כשלא העמידה חלה עליו נזירות:

נַבְרָא – של אדם זה כשקיבל על עצמו נזירות מבשר הפרה, מְשׁוּם דְּרִבְיָא – כי הפרה רבוצה והוא רוצה להראות שברור לו שתעמוד, ולכן קיבל על עצמו נזירות אם לא תעמוד, וְהָא קָמַת – והרי הפרה עמדה וכבר אינה רבוצה, ולכן לא חלה עליו נזירות.

הגמרא מקשה על תירוץ זה, שנחלקו באומר הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה: וְכי אפשר לומר שבֵּית הִלֵּל סָבְרֵי אִי לֹא קָמַת – שאם הפרה לא עמדה חֲוֵי נָזִיר – חלה עליו נזירות, וְהָאָמְרֵי – הרי בית הלל אומרים, מִכְּשֶׁרָהּ לֹא חֲוֵי נָזִיר – שהמקבל נזירות מבשר פרה לא חלה עליו נזירות, כיון שלא קיבל נזירות מדבר האסור לנזיר.

מתרצת הגמרא: בית הלל שאמרו שאינו נזיר, בגלל שנתקיים רצונו אף אם הפרה עמדה מאליה, לְמַעֲמַיְיהוּ דְּבֵית שַׁמַּאי קָאָמְרֵי – לפי שיטת בית שמאי אמרו את דבריהם. וביאור דברי בית הלל כך הם, לְדִידָן – לשיטתנו, אֲפִילּוּ לֹא קָמַת נַמִּי לֹא חֲוֵי נָזִיר – אפילו אם לא עמדה הפרה לא חלה עליו נזירות, כיון שקיבל נזירות מבשר הפרה שאינו מאיסורי נזיר. אלא אפילו לְדִידְכוּ – לשיטתכם דְּאָמְרִיתוּ חֲוֵי נָזִיר – שאתם אומרים שחלה עליו נזירות, אף שאמר הריני נזיר 'מבשרה', אוֹדוּ לָן מֵיהַת – מכל מקום אתם צריכים להודות לנו, שבמקרה הזה לא תחול עליו נזירות, דְּתוֹרְפֵיהּ – שגילוי דעתו וכוונתו דְּהַדִּין נַבְרָא – של האיש הזה שאמר 'הריני נזיר מבשרה אם אינה עומדת', הוא מְשׁוּם דְּרִבְיָא – משום שהפרה רבוצה ורצונו להראות שברור לו שהיא תעמוד, ולכן מקבל על עצמו נזירות אם לא תעמוד, וְהָא קָמַת – והרי לבסוף הפרה עמדה, ואפילו שהפרה עמדה מאליה, לא נתקיים תנאו ואינו נזיר. וְהשיבו להם בֵּית שַׁמַּאי, לָאו – אין כוונת הנודר כפי שאתם אומרים, אלא תּוֹרְפֵיהּ – גילוי דעתו וכוונתו דְּהַאי נַבְרָא – של האדם הזה, כשאמר 'הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה', מְשׁוּם אוֹקְמָהּ בְּיֵדֵיהּ הוּא – שרוצה להוכיח שיש בכחו להעמידה, ולכן מקבל על עצמו נזירות אם הוא עצמו לא יצליח להעמידה, וְהָא לֹא אוֹקְמָהּ – והרי לבסוף לא הוא העמידה, כי הפרה הקדימה אותו וקמה מרצונה. וכיון שקיבל נזירות כדי להראות שיש בכחו להתגבר עליה ולהעמידה, לכן כשלא העמידה חלה עליו נזירות:

וּבֵית הִלֵּל סָבְרֵי שאינו נזיר, כי תּוֹרְפֵיהּ גילוי דעתו וכוונתו דְּהַאי

אגרות קודש

ב"ה, כ"ו אלול, תש"כ

ברוקלין, נ.י.

שנת המאתים להסתלקות הבעל שם טוב ז"ל

כבוד המתועדים ביום הבהיר ח"י אלול יום הולדת שני המאורות הגדולים

מורנו הבעל שם טוב ומורנו רבנו הזקן

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם ע"ד התועדות האמורה.

ויהי רצון שיהי' רישומה ניכר משך כל השנה, ובפרט ע"פ הידוע בשיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר חי אלול הוא יום חשבון הנפש של חדש תשרי העבר, והרי תשרי חדש כללי הוא לכל השנה.

בעת רצון יזכירו את כאו"א מהם על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר מתאים לתוכן כתבם.

בכבוד ובברכת כתיבה וחתימה טובה לכאו"א הם ובני ביתם שליט"א.